

ת"פ 70547/11/20 - רשות המיסים, מע"מ פתח-תקוה נגד פלונית

בית משפט השלום בכפר סבא
ת"פ 70547-11-20 רשות המיסים - לשכה משפטית
- מחלקה פלילית ואח' נ' פלונית

לפני כבוד השופט אביב שרון

בעניין: המאשימה

1. רשות המיסים

2. מע"מ פתח-תקוה

ע"י ב"כ עו"ד תמר הלברטל ועו"ד אביבה גטה

נגד

הנאשמת פלונית

ע"י ב"כ עו"ד קרן שקד

גזר דין

כתב האישום; הסדר הטיעון; הודאת הנאשמת

1. הנאשמת, ילידת 1969, הורשעה על פי הודאתה, בכתב אישום שהוגש במסגרת הסדר טיעון לאחר הליך שימוע, בעבירות מס, כפי שיפורט להלן:

חלק כללי - הנאשמת עוסקת בעיצוב שיער ובעלת מספרה במבנה לדיור מוגן XXXX החל משנת 2011. הנאשמת נרשמה כ"עוסק מורשה" לענין חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975, והיתה כן בין השנים 2013-2016. מתוקף היותה "עוסק מורשה" היה על הנאשמת להגיש דו"חות תקופתיים ולשלם את המס הנובע מהם במועד ובדרך שנקבעו בחוק מס ערך מוסף ובתקנות. בתקופה הרלוונטית היתה הנאשמת חייבת להגיש דו"ח שנתי על הכנסותיה לפקיד השומה בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א-1961.

ביום 1.11.16 נערכה ביקורת ניהול ספרים בעסק. במהלך הביקורת נמצאה מחברת בה תועדו ההכנסות אותן השמיטה הנאשמת החל מיום 1.1.13 ועד ליום 31.10.16.

אישום מס' 1 - הנאשמת הגישה לפקיד השומה דו"ח כוזב על הכנסותיה בשנת המס 2013, בכך שדיווחה בו על הכנסותיה מעסק בסך של 103,329 ₪. בפועל, השמיטה הנאשמת מהדו"ח הכנסות שהפיקה מהעסק בשנת 2013 בסכום בלתי ידוע למאשימה, אך לא פחות מ-273,962 ₪.

בגין אישום זה הורשע הנאשמת בעבירות של השמטת הכנסה מדו"ח; מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח; ושימוש במרמה, עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס.

אישום מס' 2 - הנאשמת הגישה לפקיד השומה דו"ח כוזב על הכנסותיה בשנת המס 2014, בכך שדיווחה בו על הכנסותיה מעסק בסך של 112,676 ₪. בפועל, השמיטה הנאשמת מהדו"ח הכנסות שהפיקה מהעסק בשנת 2013 בסכום בלתי ידוע למאשימה, אך לא פחות מ-304,191 ₪.

בגין אישום זה הורשע הנאשמת בעבירות של השמטת הכנסה מדו"ח; מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח; ושימוש במרמה, עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס.

אישום מס' 3 - הנאשמת הגישה לפקיד השומה דו"ח כוזב על הכנסותיה בשנת המס 2015, בכך שדיווחה בו על הכנסותיה מעסק בסך של 129,598 ₪. בפועל, השמיטה הנאשמת מהדו"ח הכנסות שהפיקה מהעסק בשנת 2013 בסכום בלתי ידוע למאשימה, אך לא פחות מ-345,713 ₪.

בגין אישום זה הורשע הנאשמת בעבירות של השמטת הכנסה מדו"ח; מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח; ושימוש במרמה, עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס.

אישום מס' 4 - בתקופה הרלוונטית לכתב האישום ביצעה הנאשמת עסקאות שונות בעסק ולא דיווחה על מלוא עסקאותיה למע"מ, באופן שהשמיטה ב-18 דו"חות תקופתיים למע"מ עסקאות בסך של 1,088,182 ₪ כולל מע"מ, לכל הפחות, אשר סכום המע"מ הנובע מהן הינו 164,316 ₪.

בגין אישום זה הורשעה הנאשמת ב-18 עבירות של מסירת ידיעות כוזבות או דו"חות או מסמכים אחרים הכוללים ידיעות כוזבות במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

2. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם שהמאשימה תעתור לגזור על הנאשמת 9 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שרות וההגנה תהא חופשית בטיעוניה. לענין רכיבי ענישה נוספים - מאסר על תנאי, קנס כספי והתחייבות להימנע מעבירה - הצדדים יטענו באופן חופשי.

לבקשת ההגנה נשלחה הנאשמת לשרות המבחן לצורך קבלת תסקיר בעניינה.

תסקירי שרות המבחן

3. מתסקיר שרות המבחן מיום 10.4.22 עולה שהנאשמת בת 53, ילידת אירן, עלתה לארץ בגיל 20, גרושה, אם 3-ילדים בגילאים 18-25, בוגרת 12 שנות לימוד, מנהלת מספרה. עקב מערכת יחסים אלימה מבחינה נפשית וכלכלית מצד בעלה, התגרשה ממנו בשנת 2011 והמספרה נותרה בבעלותה. הנאשמת נעדרת עבר פלילי ולא תלויים ועומדים נגדה תיקי מב"ד. הנאשמת נטלה אחריות מלאה על מעשיה, הביעה צער, חרטה ובושה. היא הסבירה שעם

גירושה מבעלה חשה לראשונה בחייה עצמאית מבחינה כלכלית, אך עם זאת חוותה חרדות כלכליות שהובילו אותה לנהוג באופן לא חוקי ושאינו תואם את ערכיה. כיום מבינה את הפסול שבמעשיה ומקפידה להעביר לרשויות המס דיווחי אמת אודות הכנסותיה. היא מסרה שהסירה את המחדלים וממשיכה לשלם לרשויות מע"מ ולביטוח לאומי. לדבריה, חוותה את המעצר בגין תיק זה באופן מטלטל, סובלת עד היום מתסמינים פיזיים וחוששת לשלום ילדיה. כמו כן, חוששת שמא יוטל עליה עונש מאסר בפועל. ממסמכים רפואיים ופסיכיאטריים שהגישה עולה שהיא סובלת מקוצר נשימה, חרדה ודיכאון, והיא נוטלת תרופות הרגעה. שרות המבחן התרשם שהנאשמת ניהלה אורח חיים תקין לצד התמודדות מורכבת וקשה במסגרת יחסיה הזוגיים עם בעלה לשעבר. בשל היותה מוחלשת במערכת יחסים זו סבלה מערך ובטחון עצמי נמוכים. השרות לא התרשם שהנאשמת מאופיינת בדפוסים עברייניים ומרמתיים ונראה שיש קשר בין עבירות המס שביצעה לבין מורכבות חייה, בעיקר בהיבט של יחסיה עם גרושה. לפיכך, הוצע לנאשמת להירתם לטיפול רגשי במסגרת המרכז למניעת אלימות במשפחה בכפר סבא והיא הסכימה לכך. לפיכך, נוכח העובדה שהנאשמת אינה מאופיינת בדפוסים עברייניים או מרמתיים, נוכח העובדה שמדובר בעבירה יחידה שביצעה במהלך חייה, נוכח העובדה שהיא נוטלת אחריות מלאה על מעשיה והפיקה את הלקחים, נוכח הסרת המחדלים והחזרת הכספים לרשויות המס, וכן לאור העובדה שנרתמה להליך טיפולי רגשי במרכז למניעת אלימות במשפחה, המליץ שרות המבחן להעדיף את הפן השיקומי טיפולי וגזור עליה צו שרות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות.

בתסקיר משלים מיום 22.12.22 נאמר שהנאשמת השתלבה בטיפול מחייב ומשמעותי במרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה, שיתפה פעולה והתמידה בהגעה למפגשים. במהלך הטיפול עלה שהיא היתה נתונה להשפלות והתעללות נפשית וכלכלית מצד גרושה, באופן שהשפיע ועדיין משפיע עליה מבחינה נפשית. גם עם בניה הקשר מורכב. הנאשמת שבה ונטלה אחריות על ביצוע העבירות שבוצעו בשל חרדות כלכליות. הנאשמת הביעה חשש שהטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שרות יפגע בתעסוקתה ובפרנסתה, שכן אינה מעסיקה עובדים אחרים במספרה. שרות המבחן, איפוא, שב והמליץ להטיל על הנאשמת צו של"צ בהיקף של 250 שעות.

טיעוני ב"כ הצדדים

4. באות-כוח המאשימה הפנו לערכים החברתיים המוגנים בעבירות אותן ביצעה הנאשמת, כאשר בתי המשפט הדגישו את חומרתן בכלל, ובפרט כאשר מדובר בעבירות המבוצעות על דרך המרמה ומתוך כוונה להתחמק ממס. הן הפנו לנזק הרב שנגרם לקופה הציבורית כתוצאה מביצוע עבירות מס וטענו שמדובר בשליחת יד לקופה הציבורית, כשהעבירות פוגעות בפעילותן של רשויות המס, חותרות תחת אמון הציבור בערך השוויון ונשיאה בנטל חבות המס. באות כוח המאשימה טענו שהפסיקה קבעה שבעבירות מס נסוגות הנסיבות האישיות של העבריינים מפני האינטרס הציבורי שבמיצוי הדין והחמרת הענישה. נטען שהנאשמת, במשך קרוב ל-4 שנים, באופן יומיומי, השמיטה הכנסות נכבדות, עד לביצוע ביקורת הספרים. מדובר בהעלמת מס בסכום של כ-924,000 ₪, וסכום המס הנובע הוא בסך כ-290,000 ₪; לענין המע"מ, מדובר בהשמטת עסקאות בסך של כמיליון ₪, כשסכום המע"מ הנובע מהן עמד על סך של כ-165,000 ₪. מהדו"חות שהגישה הנאשמת עולה שהכנסתה בפועל עלתה פי 3 על הכנסתה המדווחת בכזב. נטען שההתנהלות התרחשה באין מפריע והיתה נמשכת לולא אותה ביקורת ספרים, עובדה הממחישה את הקלות שבביצוע עבירות המס ומחייבת ענישה מכבידה. על סמך פסיקה שהגישו עתרו באות-כוח המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם בגין עבירות מס ההכנסה הנע בין 8 ל-16 חודשי מאסר, לצד מאסר על תנאי וקנס כספי במתחם שבין 10% ל-20% מגובה ההכנסה (בגין עבירות המע"מ עתרו לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר, לצד מאסר על תנאי וקנס כספי במתחם שבין 5% ל-10% מגובה המחדל).

את עונשה של הנאשמת ביקשו באות-כוח למקם קרוב לתחתית המתחם לו עתרו, ולגזור עליה 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות, לצד מאסר על תנאי וקנס, זאת נוכח העובדה שהנאשמת הודתה בביצוע העבירות בהזדמנות הראשונה, נטלה אחריות מלאה על מעשיה, הסירה את מלוא המחדלים, וכן נוכח נסיבות חייה כמפורט בתסקירי שרות המבחן.

5. ב"כ הנאשמת הגישה טיעון לעונש בכתב (נע"ב 2) וצירפה אליו נספחים (נע"ב 1). בטיעוניה הפנתה להשתלשלות העניינים בעניינה של הנאשמת לאחר הפתיחה בחקירה פלילית נגדה בהיבט של הגעתה של הנאשמת להסכם פשרה מול פקיד השומה והסרת מלוא המחדלים, וכן בהיבט של בקשתה של באת-כוחה של הנאשמת לשכנע את רשויות המס להסתפק בהטלת כופר כסף חלף הגשת כתב אישום פלילי. כך, הפנתה ב"כ הנאשמת לעובדה שבמסגרת חקירתה של הנאשמת ברשות המיסים (מס הכנסה) הוצע לבאת-כוחה להגיש בקשה להמרת החשדות בכופר, וכך נעשה ביום 1.8.17. גם הממונה על תחנת מע"מ, לאחר שחתם על הסכם פשרה עם הנאשמת ברמה האזרחית, הבהיר שנוכח הנסיבות, ובמידה והנאשמת תסיר את כלל המחדלים, התחנה מצידה תמליץ על סיום התיק בכופר כסף. בהתאם לכך, שילמה הנאשמת למע"מ סך של 182,884 ₪ לאחר שהיא ובתה נטלו הלוואות מהבנק לצורך תשלום החוב. לאחר תשלום החוב נתקבל מייל אצל הסניגורית מעובד תחנת מע"מ לפיו הוא מציע לה להגיש בקשת כופר מנומקת אשר תידון על ידי מנהל המחלקה (נספח ח'). ב"כ הנאשמת עשתה כן, אך הופתעה לקבל הודעה מאת מנהל אגף חקירות במס הכנסה לפיה בקשתה להמיר ההליך הפלילי בכופר כסף נדחתה על ידי ועדת הכופר, ובהתאם יימשכו ההליכים הפליליים נגדה. נטען שהנאשמת היתה נחושה להמשיך ולהסיר את המחדלים, ועל כן בהתאם להסכם שומה שנחתם מול רשויות מס הכנסה, שילמה סכום גבוה של 392,000 ₪. מצבה הכלכלי של הנאשמת הורע ורשות המיסים הסכימה לפרוס את החוב ל-48 תשלומים. כתוצאה מכך, נאלצה הנאשמת ליטול משכנתא נוספת (בסך 210,000 ₪) על המשכנתא הקיימת על דירת מגוריה (בסך 668,469 ₪). "חזית" נוספת נפתחה מול הנאשמת בגזרת הביטוח הלאומי, שם נוצר לנאשמת חוב (בגין הסכם השומה עליו חתמה מול רשות המיסים) בסך 200,000 ₪, אשר כתוצאה ממצבה הכלכלי הדחוק נפרס ל-200 תשלומים.

בנסיבות אלה, התעקשה ב"כ הנאשמת וביום 5.12.19 הגישה לוועדת הכופר בקשה לעיון חוזר בהחלטתה שלא להמיר את ההליך הפלילי בכופר כסף (נספח כ"ד), אך ביום 1.1.20 נדחתה על ידי ועדת הכופר הבקשה לעיון חוזר (נספח כ"ה). בהמשך, כשנתיים וחצי לאחר הגשת הבקשה להמרת ההליך הפלילי לכופר כסף לרשויות מע"מ, התקבלה ביום 19.2.20 החלטת ועדת הכופר לדחות את הבקשה גם לענין עבירות המע"מ.

בנסיבות אלה, טענה ב"כ הנאשמת כי המדינה התנהלה מולה באופן לא הוגן ולא צודק, כשהיא מפנה להחלטות אחרות של ועדת הכופר המקבלות בקשות חשודים להמרת ההליך לכופר כסף בנסיבות דומות (פיסקאות 43-44).

באשר לנסיבותיה האישיות של הנאשמת הפנתה ב"כ הנאשמת למערכת היחסים האלימה שחוותה הנאשמת מצד גרושה; לעובדה שהנאשמת פעלה באופן נמרץ, תוך שהיא נכנסת לחובות עצומים, להסרת כלל המחדלים אותם יצרה; הפנתה לכך שהנאשמת רכשה מגרושה את מחצית הדירה על מנת שתהיה לה ולילדיה קורת גג, תוך שהיא נוטלת הלוואה נוספת בסך של 600,000 ₪; הפנתה למורכבות ולבעיות בריאותיות מהן סובלים ילדיה של הנאשמת, כמו גם לבעיות בריאותיות (ונפשיות) מהן סובלת הנאשמת, בין היתר, כתוצאה מדחק נפשי שנגרם לה בגין תיק זה (נספחים כ"ו-כ"ט); הפנתה להודאה בהזדמנות הראשונה ולעובדה שכתב האישום הוגש במסגרת הסדר טיעון לאחר קיומו של הליך שימוע.

עוד הפנתה הסניגורית לעובדה שהנאשמת הסירה את כלל המחדלים בתיק (הן הפליליים, קרן המס המהווה את

המחדל הפלילי; והן האזרחיים במע"מ ובמס הכנסה) עוד בטרם השימוע שנערך לה אצל המאשימה, ובכך כיפרה על כל הנזקים שנגרמו עקב ביצוע העבירות; והפנתה לתסקירי שרות המבחן החיוביים בעניינה של הנאשמת, המצביעים על הליך שיקומי משמעותי שעברה.

ב"כ הנאשמת טענה שהטלת עונש מאסר ולו בעבודות שרות תביא לפגיעה בנאשמת אשר מהווה מפרנסת יחידה לה ולילדיה; תביא לפגיעה בילדיה; תפגע במצבה הכלכלי של הנאשמת; ותביא להפסקת העבודה במספרה בה הנאשמת עובדת לבדה.

נטען איפוא, שיש בהצטברות הנסיבות - הפגיעה של העונש בנאשמת ובילדיה; הנזקים שנגרמו לנאשמת כתוצאה מההליך המשפטי והסרת המחדלים; מצבה הכלכלי של הנאשמת; ההודאה, קבלת האחריות והחרטה; שיתוף הפעולה עם רשויות החוק; מצבה הרפואי והנפשי של הנאשמת; נסיבות חיים מורכבות והליך שיקומי מוצלח; התנהלות רשויות אכיפת החוק כמפורט לעיל ודחיית הבקשה להמרת ההליך בכופר, ללא הצדקה; וחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות (כ-7 שנים) - כדי להביא לחריגה ממתחם העונש ההולם (שלטענת ההגנה נע בין 4 ל-10 חודשי מאסר) ולאימוץ המלצות שרות המבחן כך שייגזר על הנאשמת צו של"צ בהיקף של 250 שעות לצד קנס כספי בסך 30,000 ₪ ומאסר על תנאי.

דין והכרעה

6. העבירות שביצעה הנאשמת חמורות מאוד ופוגעות בשורה ארוכה של ערכים חברתיים מוגנים, ובהם - פגיעה בשוויון שבנשיאה בנטל תשלום המיסים; מניעת גריעת כספים מהקופה הציבורית ומניעת שליחת יד בקופה הציבורית; ומניעת פגיעה ביכולתן של רשויות המס לבצע שומה אמיתית ולגבות את המס מאזרחי המדינה בזמן אמת.

7. בענייננו, מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים **בינונית**, זאת בהתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כמפורט להלן -

א. הנאשמת כמבצעת בלעדית - הנאשמת היא בעלת העסק וביצעה את העבירות לבדה ובאופן בלעדי, כשהיא הוגה את התכנית העבריינית ואת השיטה ומוציאה אותה אל הפועל. אף אם אביא בחשבון, כנסיבה הקשורה בביצוע העבירה, שבקרע התעללות נפשית והתעמרות כלכלית בנאשמת מצד מי שהיה בעלה, עדיין, הנאשמת התגרשה מבעלה בשנת 2011 והמספרה בה עבדו יחד נותרה בבעלותו, ואילו הנאשמת פתחה את המספרה מושא כתב האישום בדיור מוגן לקשיש, ניהלה אותה לבדה, והעבירות בוצעו על ידה בין השנים 2013 ל-2016, שנים לאחר הגירושין מן זוגה, ככל הנראה, לצורך יצירת כרית בטחון כלכלית לה ולילדיה - דהיינו, מתוך בצע כסף ויצירת רווח כלכלי על חשבון קופת המדינה.

ב. תחכום והסוואה - העבירות בוצעו בתחכום ובהסוואה. השמטת ההכנסות בוצעה כך שהנאשמת החזיקה במחברת סודית בה רשמה את ההכנסות שהשמיטה מתוך הדו"חות השנתיים והתקופתיים שהגישה לרשויות מע"מ ומס הכנסה.

ג. קושי בגילוי ובחשיפת העבירות - העבירות שביצעה הנאשמת קשות מאוד לגילוי ולחשיפה. עובדה שרק בביקורת

ספרים אקראית שבוצעה לעסק של הנאשמת התגלתה אותה מחברת ובה רישומי ההשמטות.

ד. משך התקופה והכוונה להמשכיות - העבירות בוצעו על ידי הנאשמת במשך תקופה ארוכה של **כ-4 שנים** (מיום 1.1.13 ועד ליום 31.10.16). בתקופה זו, ניתן לשער, שבוצעו על ידי הנאשמת מאות ואלפי עסקאות שלא דווחו לרשויות המס. העובדה שהעבירות נחשפו בביקורת אקראית מצביעה על כוונה מצד הנאשמת להמשיך בהעלמת ההכנסות.

ה. היקף; סכומים; והנזק שנגרם לקופה הציבורית - סכום ההכנסה החייבת במס שהועלמה על ידי הנאשמת גבוה ועומד על **סך של כ-924,000 ₪** וסכום המס הנובע עומד על **סך של כ-290,000 ₪**; ולענין מע"מ מדובר בהשמטת עסקאות בסך כמיליון ₪ וסכום המע"מ הנובע עומד על **סך של כ-165,000 ₪**. מן הנתונים עולה שהכנסתה בפועל של הנאשמת עלתה פי 3 מההכנסה שדיווחה עליה בכזב.

8. מדיניות הענישה בעבירות מס מן הסוג שביצעה הנאשמת - עבירות של השמטת הכנסה, מסירת תרשומות כוזבות ושימוש במרמה, עורמה ותחבולה כדי להתחמק מתשלום מס - מוכרת וידועה ועניינה החמרה עם עברייני המס, גם כאשר מדובר באנשים מן היישוב, מה שקרוי "נורמטיביים", נעדרי עבר פלילי, אשר זו להם הסתבכותם הראשונה והיחידה עם החוק. הרציונל פשוט - העבירות קלות מאוד לביצוע, שכן מערכת גביית המיסים בישראל מבוססת על חובת דיווח ונשענת על מתן אמון במדווחים ובמהימנות הדיווחים, ועל כן, קל מאוד להתפתות ולהימנע כליל מדיווח, או לדווח באופן חלקי תוך השמטת הכנסות; מנגד, העבירות קשות לגילוי ולחשיפה; הפיתוי הוא עצום; הרווח הכלכלי שנצמח מהעבירות הוא גדול - ועל כן, מדובר בעבירות שהפכו ל"מכת מדינה" של ממש. בהמשך לרציונל שהובא לעיל, התפיסה אומרת שעד שעבריין מס נתפס (עם כל הקושי שבגילוי ובחשיפה), הרי שיש להחמיר בעונשו - למען יראו וייראו.

בית המשפט העליון חזר והדגיש פעמים רבות בפסיקתו את החומרה שבעבירות המס, את פגיעתן הקשה בכלכלה, בקופה הציבורית ובאמון הציבור בשלטון החוק, הנובע מן הפגיעה החמורה בחלוקה השוויונית של הנטל בתשלום המס.

[ראה: רע"פ 2259/16 **חנוכיב נ' מדינת ישראל** (2.5.16); רע"פ 6371/14 **אבו מנסי נ' מדינת ישראל** (28.10.12); רע"פ 468412 **גחלי נ' מדינת ישראל** (28.10.14)].

רע"פ 7773/16 **חננאל נ' מדינת ישראל** (26.10.16) - המבקש, נעדר עבר פלילי, הורשע על פי הודאתו בעבירות השמטת הכנסה מדו"ח, הכנה וקיום של פנקסי חשבוניות כוזבים, מרמה עורמה ותחבולה, והסתרת מסמכים לעניין השומה; על פי העובדות בין השנים 2007-2011 השמיט המבקש מהדו"חות הכספיים סכום של כמיליון ₪ מתוך הכנסותיו; המבקש לא הסיר את המחדלים; בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם הנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר; על הנאשם נגזרו 10 חודשי מאסר; ערעור שהוגש נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור.

רע"פ 3641/06 **צ'צ'קס נ' מדינת ישראל** (28.8.06) - המבקש, נעדר עבר פלילי, הורשע על פי הודאתו בעבירות השמטת הכנסה מדו"ח, זיוף של פנקסי חשבוניות על מנת להתחמק מתשלום מס, שימוש במרמה, עורמה ותחבולה, אי הוצאת חשבוניות מס, מסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת ועוד; על פי העובדות בין השנים 1997-2001 השמיט המבקש הכנסות בסך כולל של כ-250,000 ₪ ולא כלל עסקאות סדו"חות התקופתיים למע"מ בסך של כ-248,000 ₪; על

המבקש נגזרו 12 חודשי מאסר; ערעור שהוגש נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור.

עפ"ג (מחוזי ת"א) 56587-07-13 **מדינת ישראל נ' קובי** (27.11.13) - המשיב, נעדר עבר פלילי, הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, זאת בין השנים 2002-2006, כאשר הפיק מעסק הכנסות בסכום של כ-730,000 ₪ עליהן לא דיווח לפקיד השומה; המשיב לא הסיר את המחדל; בית המשפט המחוזי, בערעור המדינה, קבע מתחם עונש הולם הנע בין 8 ל-15 חודשי מאסר; על המשיב נגזרו 8 חודשי מאסר.

רע"פ 5938/18 **אסרף נ' מדינת ישראל** (16.8.18) - המבקש, בעל עבר פלילי, הורשע ב-28 עבירות לפי סעיפים 117(ב)(5) ו-117(ב)(6) ו-(7) לחוק מע"מ; המבקש לא הסיר את המחדלים; על המבקש נגזרו 12 חודשי מאסר; ערעור שהגיש נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור.

9. **לאור האמור לעיל, אני קובע שמתחם העונש ההולם לכלל העבירות אותן ביצעה הנאשמת נע בין 9 ל-18 חודשי מאסר, לצד קנס כספי בשיעור של 40,000-100,000 ₪ ומאסר על תנאי.**

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות; חריגה מטעמי שיקום?

10. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הבאתי בחשבון את אלה -

א. היעדר עבר פלילי - הנאשמת כבת 54, נעדרת עבר פלילי מכל סוג ומין שהוא, וזו לה הסתבכותה הראשונה והיחידה עם החוק.

ב. הודאה; נטילת אחריות; שיתוף פעולה עם הרשויות - הנאשמת הודתה בהזדמנות הראשונה, כאשר כתב האישום המוסכם הוגש לאחר הליך שימוע אצל המאשימה; הנאשמת נטלה אחריות מלאה על מעשיה, הביעה צער עמוק וחרטה; הנאשמת שיתפה פעולה עם רשויות אכיפת החוק למן הרגע הראשון.

ג. הסרת המחדלים - בידוע הוא שהסרת המחדלים הוא צעד שמבטא הכרה בפגיעה שנגרמה לקופה הציבורית כתוצאה מביצוע עבירות המס, צעד של נטילת אחריות אמיתית, אשר בא על מנת לתקן את מעשי העבירה. הפסיקה קבעה שיש להעניק משקל של ממש לצעד של הסרת המחדל מצד נאשמים ולהחשיבו כנסיבה כבדת משקל להקלה בעונש -

"שיקול מרכזי ודומיננטי, עניינו הסרת המחדל... הסרת המחדל הינה הביטוי האולטימטיבי ללקיחת אחריות והכרה בחטא, לצד הפן האופרטיבי והמעשי שיש בה, דהיינו השבת הנזק באופן שהקופה הציבורית קיבלה חזרה את שנגרע ממנה. בתי-משפט מאז ומעולם התחשבו בנימוק זה לעניין ההקלה בעונש. אין בכך כמובן כדי למעט מחומריתה של העבירה, אולם יש בכך כדי להשליך על הענישה. תיקון 113 העומד במוקד הדיון הכיר גם הוא בחשיבות הסרת המחדל. אנו מפנים לסעיף 40(יא)(5) המונה בין הנסיבות שבהן רשאי בית-המשפט להתחשב בעניין העונש ואשר אינן קשורות לביצוע העבירה, גם את: "מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה" (עפ"ג (מחוזי ת"א)

47301-01-14 רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז ותיקים מיוחדים נ' פ.מ.מ בע"מ ואח' (16.6.14).

בענייננו הנאשמת הגיעה להסדר כספי עם פקיד השומה ועם רשויות מע"מ, נטלה הלוואות בסכומים של מאות אלפי שקלים והסירה את כלל המחדלים עוד לפני הגשת כתב האישום. לנאשמת נוצר חוב כספי כלפי ביטוח לאומי בסך כ-200,000 ₪ וגם לגביו הגיעה להסדר תשלומים. כתוצאה מכך, נמצאת הנאשמת במצב כלכלי מורכב והיא נתונה בהלוואות רבות.

ד. תסקיר שרות המבחן; נסיבות חיים - מתסקיר שרות המבחן עולה שלנאשמת נסיבות חיים מורכבות. תהליך הגירושין שעברה בשנת 2011 בא לאחר שעברה התעללות נפשית וכלכלית מצד מי שהיה בעלה, באופן שהשפיע על התנהלותה בביצוע העבירות דנן. הנאשמת משולבת בטיפול רגשי במרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה בכפר סבא ועולה מהתסקיר שהטיפול מיטיב עמה.

ה. מצב נפשי ורפואי - מהמסמכים הרפואיים שהוגשו עולה שהנאשמת, כתוצאה מהסתבכותה הפלילית בגין תיק זה, סובלת מחרדות, מהפרעות שינה, מקוצר נשימה ומדפיקות לב. אמנם חלה הקלה מסוימת בתסמינים לאחר שהגיעה להסדר תשלומים עם רשויות המס, ואולם עם התקדמות ההליך הפלילי ולקראת גזר הדין חלה שוב החמרה במצבה הרגשי (נספחים כ"ז-כ"ט).

ו. כופר כסף או הגשת כתב אישום פלילי? - ההגנה טענה שהתנהגות רשויות אכיפת החוק היתה שערורייתית כלפי הנאשמת כאשר הובטח לה - או שנתנו לה להבין - שבמידה ותגיע להסדר תשלומים עם פקיד השומה ועם רשויות מע"מ ותסיר את המחדלים, יומרו ההליכים הפליליים נגדה בכופר כסף. ב"כ הנאשמת אף הפנתה למספר החלטות של ועדת הכופר, במקרים אחרים, בהן הוחלט על הטלת כופר כסף חלף הליך פלילי (פיסקאות 43-44). כידוע, הקריטריונים על פיהם עובדות ועדת הכופר הם רבים ומגוונים, ובשל כך, שיקול הדעת הנתון לוועדות הכופר הוא רחב ביותר וכמעט בלעדי. במסקנות הועדה לקביעת שיקולים מנחים בהטלת כופר בעבירות מס (17.10.2004) נאמר שרשימת השיקולים "**אינה רשימה סגורה ואין היא כוללת את כל השיקולים האפשריים, אין בה כדי ללמד על משקלו של כל קריטריון או הכרחיותו ואין בה כדי להצביע על עדיפותו של שיקול אחד על פני משנהו**". לפיכך, מרשימת המקרים אליה הפנתה ב"כ הנאשמת בטיעוניה לעונש לא ניתן ללמוד על דרך הפעלת שיקול הדעת של ועדת הכופר, על הקריטריונים הנוגעים לאותם מקרים ועל הנסיבות בכללותן. במצב דברים זה, כאשר מדובר בועדה מקצועית, הפועלת כרשות מנהלית בעלת סמכות מעין שיפוטית, יימנע בית המשפט להתערב בשיקול דעתה, ועומדת לה חזקת תקינות ההחלטה המנהלית. כך גם לגבי החלטת המאשימה להגיש כתב אישום נגד הנאשמת (ראה והשווה: דנ"פ 5387/20 **רותם נ' מדינת ישראל** (15.12.21)). במאמר מוסגר אציין שמעיון בחליפת המכתבים בין ב"כ הנאשמת לנציגי רשויות האכיפה לא עולה שהאחרונים הבטיחו לנאשמת שעניינה יסתיים בכופר כסף. כך במייל מיום 18.9.17, מאת ישראל בן אבי ממע"מ פתח תקוה, עולה שהוא העמיד את הנאשמת על זכותה "להגיש בקשה מנומקת לכופר-כסף בתיק הביקורת אשר תידון על ידי הממונה במשרד מע"מ פתח תקוה, אחרת יפתח הליך פלילי כנגד העוסקת" (נספח ח'). לאור האמור, לא מצאתי שנגרם לנאשמת עיוות דין או שהרשות פעלה בעניינה באופן שערורייתי או שרירותי.

ז. חלופי הזמן - העבירות בוצעו על ידי הנאשמת בין השנים 2013 ו-2016, דהיינו לפני כ-7 שנים. מאז לא שבה להסתבך בפלילים. לחלופי הזמן יש איפוא להעניק משקל משמעותי.

ח. פגיעה בתעסוקה; שיקום תעסוקתי; שיקום רגשי - ברי כי הטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שרות, לא כל שכן לתקופה המקסימלית המתאפשרת בחוק, כעתירת התביעה, תביא לפגיעה ברורה בתעסוקתה ובפרנסתה של הנאשמת, שכן מדובר בנאשמת שהיא אשה גרושה אשר עובדת לבדה במספרה שבבעלותה והיעדרות מהמספרה לתקופה כה ארוכה תביא, בהכרח, לפגיעה אנושה בעיסוקה.

11. משכך, באתי לכלל מסקנה שבנסיבות החריגות של תיק זה, יש לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום תעסוקתי ורגשי.

יחד עם זאת, נראה שאופי העבירות, נסיבות ביצוען, משכן, הסכומים הגבוהים ומספר העיסוקאות הרב שהושמטו מהדו"חות הכספיים והתקופתיים אותם הגישה הנאשמת בכזב, לצד מדיניות הענישה שעניינה החמרה בענישה, אינם מאפשרים חריגה כה משמעותית ממתחם העונש ההולם, כדי הימנעות, כליל, מהטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שרות ואימוץ המלצות שרות המבחן להטלת צו של"צ בהיקף של 250 שעות.

12. לאור האמור לעיל, אני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. 5 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שרות, וזאת בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שרות ובהסכמת הנאשמת. הנאשמת תרצה את עבודות השרות בבית חולים איכילוב, רח' ויצמן 6 תל אביב, 5 ימים בשבוע על פי טווח השעות המתאפשר בחוק העונשין.

הנאשמת תתייצב לתחילת ריצוי העונש ביום 21.8.23 שעה 08:00 ביחידת ברקאי, עבודות שרות, מפקדת מחוז מרכז, רח' לוחמי בית"ר 6, רמלה.

מובהר לנאשמת שבמידה ולא תבצע את עבודות השרות ולא תישמע להוראות הממונה על עבודות השרות ולנהליו, יהיה מוסמך הממונה על עבודות השרות להפסיק את עבודות השרות והנאשמת תרצה את יתרת עונשה במאסר.

ב. חודשיים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שלא תעבור כל עבירת מס מסוג עוון.

ג. 7 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שלא תעבור כל עבירת מס מסוג פשע.

ד. קנס כספי בסך 40,000 או 45 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-100 תשלומים שווים, חודשיים ורצופים החל ביום 15.7.23. לא ישולם תשלום במועד יעמוד כל הסכום לפירעון מיידי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 יום.

ניתן היום, ד' סיוון תשפ"ג, 24 מאי 2023, בנוכחות באות-כוח המאשימה, הנאשמת ובאת-כוחה.